

2024-05-08 Nr. NV-1109

ĮSTATYMO PROJEKTAS Nr.: TAP-24-114(3); 24-115(3); 24-116(3); 24-117(3); 24-118(3); 24-119(3) TAIS-23-11144(4); 23-11145(4); 23-11147(4); 23-11148(4); 23-11150(4); 24-1832(3)		DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS KREDITO ADMINISTRATORIŲ IR KREDITO PIRKĖJŲ ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VARTOJIMO KREDITO ĮSTATYMO NR. XI-1253 2, 19, 22-1 STRAIPSNIŲ, 3 PRIEDO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 12-1 STRAIPSNIU ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS SU NEKILNOJAMUOJU TURTU SUSIJUSIO KREDITO ĮSTATYMO NR. XII-2769 3, 21, 33 STRAIPSNIŲ, PRIEDO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 17-1 STRAIPSNIU ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS LIETUVOS BANKO ĮSTATYMO NR. I-678 42 STRAIPSNIO IR 1, 3 PRIEDŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS JURIDINIŲ ASMENŲ NEMOKUMO ĮSTATYMO NR. XIII-2221 1 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įtraukta į artimiausią Seimo sesiją	<i>Pasirenkama</i> ☒ Taip ☐ Ne	<i>Finansų ministerija</i>	<i>Pasirenkama</i> ☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta 2024-04-16	<i>Pasirenkama</i> ☐ TAP (II dalis) ☐ LRV pasitarimas ☒ LRV posėdis (A dalis) ☐ LRV posėdis (B dalis) ☐ Gražinti tobulinti

SPRENDŽIAMA PROBLEMA
<p>Neveiksnių paskolos (kai mokėjimai pradelsiami daugiau negu 90 dienų) lemia mažesnes kredito įstaigų pajamas, tai sumažina kredito įstaigų pelningumą, neigiamai veikia kapitalą, taip pat gali sumažinti kredito įstaigų galimybes skolinti gyventojams ir įmonėms bei kelti grėsmę finansiniam stabilumui.</p> <p>Sprendžiant susikaupusių neveiksnių paskolų skaičiaus ir galimo jų kaupimosi ateityje problemą, priimta Direktyva, kuria siekiama plėtoti antrines neveiksnių paskolų rinkas ir mažinti kredito įstaigų balansuose esančių neveiksnių paskolų skaičių.</p> <p>Įstatymų projektais perkeliamos Direktyvos nuostatos, t. y. siūlomi pakeitimai, kuriais siekiama sudaryti sąlygas plėtoti antrines neveiksnių paskolų rinkas, efektyviai mažinti kredito įstaigų balansuose susikaupusių neveiksnių paskolų skaičių, jeigu ateityje jų skaičius reikšmingai padidėtų. Projektų lydraštyje nurodoma, kad tai prisidės prie neveiksnių paskolų galimo neigiamo poveikio mažinimo finansiniam stabilumui ir ekonomikai. Pažymėtina, kad Lietuvos kredito įstaigose neveiksnių paskolų lygis yra vienas žemiausių ES. 2023 m. II ketvirtį jis siekė 0,66 proc., kai ES bankų sektoriaus vidurkis tuo pačiu laikotarpiu siekė 1,88 proc., tačiau siūlomi pakeitimai yra aktualūs, nes siekiama efektyviai pasirengti situacijoms ateityje, jeigu neveiksnių kredito sutarčių skaičius kredito įstaigų balansuose pradėtų reikšmingai didėti.</p>

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS
<p>Įstatymų projektais siūloma nustatyti sistemą, skirtą kredito įstaigų sudarytų neveiksnių kredito sutarčių pirkėjams ir jų administratoriams, pagal kurią kredito administratoriai turėtų gauti veiklos licenciją ir jų veiklą prižiūrėtų priežiūros institucija. Įstatymų projektais, siekiant sudaryti sąlygos plėtoti antrines neveiksnių paskolų rinkas, efektyviai mažinti kredito įstaigų balansuose susikaupusių neveiksnių paskolų skaičių, panaikinti kliūtis, trukdančias kredito įstaigoms perleisti neveiksnius paskolas kredito pirkėjams, siūloma nustatyti:</p> <ul style="list-style-type: none">• Reikalavimus kredito administratoriaus licencijai gauti ir kredito administravimo veiklai vykdyti;• Reikalavimus kredito pirkėjams;• Kad kredito administratorių, kredito pirkėjų, kredito paslaugų teikėjų priežiūros institucijos Lietuvoje funkcijas vykdys Lietuvos bankas;• Papildomus skolininkų apsaugos reikalavimus;• Papildomus vartojimo kredito gavėjų apsaugos reikalavimus;

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

- Kita.

Šiuo metu Lietuvos nacionalinėje teisėje nėra specialaus neveiksnių kredito sutarčių administravimo ir perleidimo reglamentavimo ir taikomos bendros Civilinio kodekso nuostatos, išskyrus Vartojimo kredito įstatymo ir Su nekilnojamuoju turtu susijusio kredito įstatymo nuostatas, pagal kurias nustatyta kredito davėjo pareiga perleisti teises ir pareigas pagal galiojančias kredito sutartis tik į viešąjį vartojimo kredito davėjų sąrašą įrašytam asmeniui, išskyrus tam tikras išimtis.

Projekto aiškinamajame rašte nurodoma, kad įstatymų projektai sudarys vienodas sąlygas juridiniams asmenims vykdyti kredito administravimo veiklą, taip bus skatinama konkurencija ir gerinama investicinė aplinka. Įmonėms, ketinančioms vykdyti kredito administravimą, atsivers didesnė ES rinka, t. y. tokios įmonės, gavusios kredito administratoriaus licenciją Lietuvoje, galės teikti savo paslaugas tarpvalstybiniu mastu bet kurioje ES valstybėje narėje be papildomo licencijavimo ir su tuo susijusių papildomų veiklos kaštų. Taip pat pažymėtina, kad įstatymų projektų nuostatomis užtikrinama, kad kreditoriaus pasikeitimas kredito įstaigoms perleidus neveiksnius kredito sutartis ar teises pagal neveiksnius kredito sutartis vartotojų (skolininkų) interesų apsaugai įtakos neturėtų.

Įstatymų projektų įgyvendinimas papildomų išlaidų iš valstybės, savivaldybių biudžetų ar kitų valstybės fondų nepareikalaus.

ĮGYVENDINIMO MECHANIZMAS

Įgyvendinimo mechanizmas aprašytas įstatymų projektų aiškinamajame rašte. Pažymėtina, kad įstatymų projektams įgyvendinti bus parengti ir priimti Lietuvos banko teisės aktai.

STEBĖSENA

Kredito administratorių, kredito pirkėjų, kredito paslaugų teikėjų priežiūros institucijos Lietuvoje funkcijas vykdys Lietuvos bankas. Priežiūra būtų atliekama vadovaujantis Lietuvos banko įstatymu, Kredito administratorių ir kredito pirkėjų įstatymu ir kitais teisės aktais, kurių laikymosi priežiūra priskirta priežiūros institucijos kompetencijai.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Įstatymų projektai išvadoms gauti buvo teikti Teisingumo ministerijai, Ekonomikos ir inovacijų ministerijai, Lietuvos bankui, Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai, Lietuvos bankų asociacijai, Lietuvos smulkiųjų vartojimo kreditų asociacijai, Finansinių paslaugų įmonių asociacijai FINCO, Lietuvos tarpusavio skolinimo ir sutelktinio finansavimo asociacijai, asociacijai „Lietuvos kreditas“, Lietuvos kredito unijų narių asociacijai, asociacijai Lietuvos kredito unijoms, Lietuvos centrinei kredito unijai, Jungtinei centrinei kredito unijai, Lietuvos vartotojų organizacijų aljansui, Lietuvos kreditų valdymo įmonių asociacijai. Į dalį gautų pastabų atsižvelgta arba jos suderintos darbo tvarka. Institucijų (Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Lietuvos banko), pastabos, į kurias neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies, įvertintos derinimo pažymoje.

Projektas patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas.

Projektas svarstytas 2024 m. balandžio 16 d. tarpinstituciniame pasitarime, kuriame pasiūlyta Finansų ministerijai įvertinti Teisingumo ministerijos ir Ekonomikos ir inovacijų ministerijos pateiktas pastabas ir prireikus patikslinti projektus. Finansų ministerija darbo tvarka informavo, kad surengė papildomus susitikimus su Teisingumo ministerija ir Ekonomikos ir inovacijų ministerija. Atsižvelgiant į susitikimų rezultatus atitinkamai patikslino projektus. Dėl Ekonomikos ir inovacijų ministerijos pastabų papildyta derinimo pažyma ir suderinta darbo tvarka.

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Projektas numatytas svarstyti Seimo pavasario sesijoje balandžio mėn.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Tautvydas Brazdžiūnas

Ekonomikos politikos grupė